

การย้ายข้าราชการครู

นายวีระพันธ์ โชติวัน นิตกรชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๒

ข้าราชการครูจำนวนมากให้ความสนใจในเรื่องการแต่งตั้งโยกย้ายของข้าราชการครู และได้ติดต่อสอบถามมายังสำนักงานเขตพื้นที่ ว่าถึงกำหนดเวลาย้ายแล้วหรือยัง ส่งคำร้องขอย้ายได้วันไหน สำหรับการแต่งตั้งโยกย้ายในกรณีปกติสามารถยื่นคำร้องขอย้ายได้ปีละหนึ่งครั้ง โดยให้ยื่นเอกสารในเดือนมกราคมของทุกปี ส่วนวันที่ที่แน่นอนทางสำนักงานเขตพื้นที่จะกำหนดและแจ้งให้ครูทราบอีกครั้ง ส่วนการย้ายกรณีพิเศษสามารถเขียนได้ตลอดปี การย้ายกรณีพิเศษที่เป็นไปตามกฎของก.ค.ศ. นั้น ได้แก่ การย้ายติดตามคู่สมรส การย้ายเนื่องจากเจ็บป่วยร้ายแรง การย้ายเนื่องจากถูกคุกคามต่อชีวิต และการย้ายเพื่อดูแลบิดามารดา/คู่สมรสซึ่งเจ็บป่วยร้ายแรง

การแต่งตั้งโยกย้ายที่จะกล่าวถึงในบทความข่าวสารประจำสัปดาห์ฝ่ายกฎหมายฉบับนี้เป็นกรณีที่ข้าราชการครูไม่ได้เขียนย้ายแต่มีการย้าย เรียกว่าการย้ายเพื่อผลประโยชน์ของทางราชการ ซึ่งจะต้องเคร่งครัดในด้านกฎหมาย วิธีราชการทางปกครอง เพราะอาจจะกระทบสิทธิของผู้ที่ถูกย้าย ถ้าผู้ถูกย้ายไม่ยินยอม ดังนั้นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่จะต้องทำตามระเบียบหลักเกณฑ์ของการย้าย ซึ่งเรียกว่าการออกคำสั่งทางปกครอง จะต้องถูกต้อง เพราะหากผู้ถูกย้ายไม่ยินยอมและร้องเรียน ผู้มีอำนาจหน้าที่อาจถูกตรวจสอบจากศาลปกครองได้

การย้ายเพื่อประโยชน์ของทางราชการจะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดของทางราชการที่จะได้รับในการดำเนินการบริการสาธารณะและขวัญกำลังใจของข้าราชการด้วย นี่คือหลักการที่ศาลปกครองนำมาใช้ตรวจสอบในกรณีที่มีการฟ้องศาล ดังตัวอย่างที่เห็นเป็นข่าวอยู่ตามสื่อต่างๆ คือมีการโยกย้ายที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอน เป็นการแก้ปัญหาโดยทันทีของผู้บังคับบัญชา ไม่ทำตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ทำให้ถูกเพิกถอนคำสั่ง ผู้ถูกย้ายกลับสู่ตำแหน่งเดิม การใช้อำนาจในการพิจารณาสั่งย้ายต้องเป็นการใช้อำนาจโดยชอบ มีพยานหลักฐานหรือเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอก่อนจะมีคำสั่งย้าย และผู้มีอำนาจในการออกคำสั่งจะต้องพิจารณาให้ความเป็นธรรม

กรณีที่ผู้ขอให้ผู้บังคับบัญชาย้ายข้าราชการครู แล้วผู้บังคับบัญชาออกคำสั่งให้ย้ายโดยไม่ทำตามขั้นตอน จะก่อให้เกิดปัญหา ผู้เขียนจึงขอกล่าวถึงการย้ายเหล่านี้ว่า ถ้าหากเป็นการย้ายที่กระทบสิทธิของผู้ถูกย้าย ผู้ถูกย้ายก็มีสิทธิที่จะร้องขอความเป็นธรรม ร้องทุกข์ หรือนำคดีฟ้องต่อศาลปกครองให้ตรวจสอบ ทำให้เกิดความเสียหายในการบริหารราชการได้

ฉบับนี้ขอยกตัวอย่างคดีการย้ายข้าราชการสาธารณะสุข การย้ายผู้ฟ้องคดีจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีได้ปรับปรุงวุฒิภาวะด้านบริหารและปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเพื่อแก้ไขปัญหาความวุ่นวาย การขาดขวัญกำลังใจ และความระส่ำระสายภายในองค์กร แม้ว่าการให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติหน้าที่ในครั้งนี้อาจเป็นการลดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฟ้องคดีจากตำแหน่งบริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนตามกฎหมาย มาปฏิบัติงานประจำที่กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย โดยไม่มี

อัตราตำแหน่งที่เทียบเท่ากันรองรับและจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างใดก็ขึ้นอยู่กับหัวหน้ากลุ่มงาน หรือผู้บังคับบัญชาจะมีการมอบหมายก็ตาม แต่ถือได้ว่านายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีแทนการลงโทษทางวินัย ซึ่งถือเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาบุคลากร อันเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๓๕ โดยการพัฒนาให้ผู้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย รวมทั้งขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัยในเรื่องที่อยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามสมควรแก่กรณีได้การว่ากล่าวตักเตือนและการย้ายผู้ฟ้องคดีจึงถือเป็นมาตรการป้องกันการกระทำผิดวินัยที่ผู้บังคับบัญชามีอำนาจกระทำได้โดยชอบอีกด้วย ดังนั้น จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบ คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติหน้าที่(ย้าย) ที่กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่อ.๓๗๙/๒๕๕๔)

หากหน่วยงานครุมีปัญหาก้อาจใช้แนวทางนี้มาปรับใช้ก็น่าจะเกิดผลดีนะ